

Sprawozdanie kadencyjne Zarządu z działalności Stowarzyszenia za lata 2022-2024

W okresie sprawozdawczym Zarząd stowarzyszenia „Pamięć i Dialog” pracował w składzie:

1. Wojciech Kondusza – prezes Zarządu
2. Maria Kubasik – wiceprezes
3. Zbigniew Fudali - wiceprezes
4. Wojciech Morawiec - skarbnik
5. Barbara Morawiec - członek Zarządu (pełniący funkcję sekretarza)
6. Andrzej Miernicki - członek Zarządu
7. Janina Lisowska – członek Zarządu, Robert Acedoński (od września 2024)

Odbyło się 19 zaprotokołowanych posiedzeń Zarządu (przyjętych i podpisanych przez członków Zarządu), na które zapraszana była Anna Gątowska, przewodnicząca Komisji Rewizyjnej. Odbyło się też wiele nieformalnych spotkań roboczych członków Zarządu i konsultacji mejlowych.

W okresie sprawozdawczym liczba członków zwiększyła się o 4 osoby i na koniec 2024 r. Stowarzyszenie liczyło 26 członków, w tym jednego wspierającego i jednego członka honorowego. Trzech członków na wniosek Stowarzyszenia zostało wyróżnionych odznaką „Zasłużony dla Legnicy” (Marek Żak, Marek Poradowski, Barbara Morawiec). Również na wniosek Stowarzyszenia godnością Honorowego Obywatela Legnicy uhonorowany został Edward Wiśniewski, nasz członek honorowy. W mijającej kadencji nikt z członkostwa nie zrezygnował.

Przechodząc do spraw merytorycznych, realizacji celów statutowych, to należy odnotować:

- - utworzenie na stronie internetowej stowarzyszenia zakładki „Solidarni z Ukrainą”, na której na bieżąco umieszczono refleksje prof. Andrzeja Małkiewicza dotyczące wojny na Ukrainie. Refleksje te były upowszechniane i popularyzowane w mediach społecznościowych przez Barbarę Morawiec, Małgorzatę Kot-Łazarz i Andrzeja Miernickiego. Stały się one podstawą książki Małkiewicza i prof. Piotra Szymańca „Wojna przeciw Ukrainie”. Promocję tego wydawnictwa, z udziałem kilkudziesięciu osób, zorganizowało Stowarzyszenie (czerwiec 2022).
- Ważnym wydarzeniem było wydanie unikalnej i monumentalnej monografii upamiętniającej życie i działalność Tadeusza Gumińskiego. Było to nasze największe

przedsięwzięcie edytorskie, organizacyjne i finansowe, w które zaangażowane było kilkadziesiąt osób: autorów tekstów, sponsorów, członków Stowarzyszenia. Promocja książki miała miejsce 26 października 2023 r., w dniu urodzin Gumińskiego, który to dzień ogłoszony został przez Stowarzyszenie „Dniem Pamięci T. Gumińskiego”. Promocję monografii poprzedziła sesja popularyzującą życie i dorobek tego wybitnego legniczanina. W tym samym dniu z inicjatywy stowarzyszenia uroczystie odsłonięto tablicę pamiątkową na ścianie budynku przy ul. Orzeszkowej, w którym mieszkał Gumiński. Należy w tym miejscu zauważyć, że wydawnictwo o Gumińskim otrzymało honorowy tytuł „Legnickiej Książki Roku 2023”.

- Dużym przedsięwzięciem organizacyjnym, finansowym i towarzyskim było zorganizowanie jubileuszu dziesięciolecia Stowarzyszenia (marzec 2023). Dorobek PiD zaprezentowano legniczanom w formie ekspozycji plenerowej na dziesięciu planszach pod wspólnym tytułem – mottem naszej działalności: „Jedno miasto, wiele kultur, bogata historia. Pomagamy zachować pamięć i prowadzić dialog”. Były one wystawione przez kilka tygodni w „Galerii Piastów”. Dziesięcioletni dorobek zaprezentowano także w specjalnym artykule opublikowanym w V tomie „Legnickiego Almanachu”. Kulminacją obchodów jubileuszowych było uroczyste spotkanie zorganizowane w Legnickiej Bibliotece Publicznej. Zaproszono na nie władze miasta, prezesów stowarzyszeń i firm, przedstawicieli instytucji, mediów oraz innych organizacji, a także przyjaciół i sympatyków Stowarzyszenia. Jubileusz był okazją nie tylko pokazania dorobku Stowarzyszenia, zaakcentowania jego roli w kształtowaniu świadomości zbiorowej i tożsamości legniczan, ale też okazją, aby wszystkim serdecznie podziękować za wsparcie i wręczyć okolicznościowe medale – statuetki z imiennymi inskrypcjami.
- Z innych wydarzeń 2023 r. należy wymienić dwa spotkania autorskie z wybitnymi artystami i ich twórczością, znanymi i uznanymi w Polsce i za granicą: rzeźbiarzem Zbigniewem Frączkiewiczem (marzec) i malarzem tworzącym w nurcie realizmu magicznego Jarosławem Jaśnikowskim (wrzesień), zorganizowane przy współudziale Muzeum Miedzi w Legnicy w ramach „Almanachu Sztuki Zagłębia Miedziowego”.
- Przeprowadzono też po raz trzeci procedurę wyłonienia kandydata do Nagrody im. Jürgena Gretschela „Śląskie Niebo”. Został nim Robert Urbański, zgłoszony przez Teatr Modrzejewskiej w Legnicy. Wręczenie nagrody przez Prezydent Miasta nastąpiło podczas legnickiej „Wigilii Narodów”.

- Warto również podkreślić udział PiD-u w upamiętnieniu dwóch rocznic ważnych dla miasta: trzydziestej rocznicy wyjścia wojsk Federacji Rosyjskiej z Legnicy i zarazem z Polski oraz trzydziestej rocznicy partnerstwa Legnicy z Wuppertalem. Tym wydarzeniom poświęcone zostały wspomnienia i artykuły w V tomie „Legnickiego Almanachu”.
- Ostatni rok sprawozdawczy rozpoczął miły akt uznania ze strony stowarzyszenia „Der Grüne Weg.“ z Wuppertalu dla działalności naszego Stowarzyszenia na rzecz pokojowego i pełnego szacunku współistnienia i porozumienia między różnymi społecznościami etnicznymi Legnicy. Nasze Stowarzyszenie znalazło się wśród pięciu organizacji wybranych z pięciu miast partnerskich Wuppertalu: z Anglii, Niemiec, Słowacji, Nikaragui i Polski. Otrzymaliśmy darowiznę w wysokości 2100 Euro. Takie same darowizny otrzymały organizacje z pozostałych miast partnerskich. Oficjalne wręczenie darowizny miało miejsce w Urzędzie Miejskim Legnicy w obecności prezydenta miasta, członków „Der Grüne Weg“, członków zarządu „PiD” i rowerzystów ze Stowarzyszenia Turystyki Rowerowej Ekorama – Legnica. Po części oficjalnej goście z Wuppertalu zostali zaproszeni przez Zarząd PiD na spotkanie do Legnickiej Biblioteki Publicznej, podczas którego zapoznani zostali z planami działalności stowarzyszenia w najbliższych latach na rzecz porozumienia między ludźmi.
- Ważnym wydarzeniem tego roku w życiu Stowarzyszenia były uroczyste obchody 80. rocznicy Wielkiej Ucieczki alianckich lotników z niemieckiego obozu jenieckiego Stalag Luft III w Żaganiu. W marcu 2024 r. na zaproszenie Ambasady Wielkiej Brytanii wzięła w nich udział delegacja Stowarzyszenia w osobach: Wojciech Kondusza, Maria Kubasik i Andrzej Miernicki, która wraz z innymi gośćmi, zaproszonymi z całego świata, złożyła wiązanek kwiatów pod okolicznościowym pomnikiem. Natomiast w ramach legnickich obchodów 80. rocznicy tego wydarzenia zorganizowaliśmy w kwietniu sesję popularyzatorską skierowaną do młodzieży i nauczycieli historii. Wykład pt. „Wielka Ucieczka – fakty i mity”, wygłosił Marek Łazarz dyrektor Muzeum Obozów Jenieckich w Żaganiu.
- Kolejnym istotnym wydarzeniem o wymiarze międzynarodowym w życiu Stowarzyszenia był dwudniowy wyjazd reprezentacji PiD (Wojciech Kondusza, Andrzej Miernicki, Piotr Szymaniec i Franciszek Grzywacz) do miejsc stacjonowania radzieckich garnizonów na terenie dawnego NRD i zwiedzenie wystaw poświęconych tej tematyce w Brandenburskim Muzeum Przyszłości, Teraźniejszości i Historii w

Poczdanie oraz w miasteczku Wünsdorf, położonym niedaleko Berlina, gdzie w czasach zimnej wojny zlokalizowana była Kwatera Główna Zachodniej Grupy Wojsk Związku Radzieckiego.

Wizytowanie tych miejsc odbyło się na zaproszenie Kulturland Brandenburg i Kulturzug/Pociąg do Kultury Berlin – Wrocław (z przedstawicielami których już wcześniej nawiązaliśmy kontakt). Celem wyjazdu była wymiana doświadczeń z okazji 30. rocznicy wyprowadzenia wojsk radzieckich / rosyjskich z Polski i Niemiec (NRD) z osobami, które od wielu lat zajmują się tą kwestią, jak również udział w dyskusji w ramach programu „Pociągu do kultury”.

Wizyta przedstawicieli PiD w Berlinie i Poczdanie była nie tylko okazją do podzielenia się doświadczeniami, ale również możliwością poznania wspaniałych ludzi, pasjonatów najnowszej historii Europy z bogatym dorobkiem badawczym, zainteresowanych dalszą współpracą i dzieleniem się wynikami badań. Zostali oni obdarowani naszymi wydawnictwami i zaproszeni do odwiedzenia Legnicy, poznania bliżej nie tylko jej powojennej historii, ale i przedsięwzięć kulturalnych o charakterze ogólnopolskim i międzynarodowym.

- Spośród wydarzeń 2024 r. należy jeszcze odnotować spotkanie Zarządu stowarzyszenia i dwóch członków Rady Naukowej „Legnickiego Almanachu” (profesorów: Andrzeja Małkiewicza i Piotra Szymańca) z prezydentem Legnicy Maciejem Kupajem (wrzesień 2024). Podczas godzinnej rozmowy przedstawiono prezydentowi miasta efekty naszej działalności i plany na przyszłość. Wyrażono nadzieję na kontynuację współpracy z Urzędem Miasta w takich dziedzinach, jak: wydawnictwa i różne inne przedsięwzięcia budujące tożsamość legniczan, wzbogacające pamięć o przeszłości miasta i ludzi zasłużonych dla jego rozwoju. Prezydent Kupaj zadeklarował wolę bliskiej współpracy ze Stowarzyszeniem, dalsze wspieranie jego działalności. Jednocześnie zaakcentował otwartość na inicjatywy, które będą służyć promocji miasta, podkreślenia jego wielokulturowego dorobku, w tym dokumentowania i zachowania jego materialnych śladów.
- Poza jednostkowymi wydarzeniami minionej kadencji odnotować należy wydanie kolejnych trzech tomów „Legnickiego Almanachu”, każdy o objętości ok. 500 stron. W ich przygotowanie zaangażowanych każdorazowo było ok. 30 autorów, także zagranicznych, w tym członkowie Stowarzyszenia, Kolegium Redakcyjnego, Rady Naukowej. Wydawnictwo pozyskało już stałą grupę odbiorców w Legnicy, regionie, w Polsce i poza krajem. Jest oczekiwane i cenione jako źródło rzetelnej wiedzy,

przede wszystkim o historii miasta; jako wydawnictwo kształtujące i wzbogacające pamięć historyczną, nie tylko lokalną.

- Powyższa prezentacja dokonań minionej kadencji oczywiście nie wyczerpuje aktywności Zarządu i członków Stowarzyszenia. Składa się na nią również: stała aktualizacja strony internetowej; przygotowywanie wniosków o dotacje i ich rozliczanie; przygotowywanie sprawozdań dla Stowarzyszenia Dziennikarzy i Wydawców Reppol w związku z podziałem opłaty reprograficznej; udział w różnych imprezach i uroczystościach (państwowych), na które jesteśmy zapraszani; pielęgnowanie pamięci o T. Gumińskim (rocznice urodzin, śmierci); staranie się o darowizny finansowe, gdy dotacje nie pokrywają kosztów wydawnictw i wiele innych.

Wszystkie wymienione przedsięwzięcia udało się z powodzeniem zrealizować dzięki zaangażowaniu członków Stowarzyszenia i wielu osób nas wspierających. Powiem nieskromnie: Była to dobra i owocna kadencja, za co serdecznie wszystkim dziękuję.